

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI TURİSTLERİN ÖLÜMLERİNE İLİŞKİN GAZETE HABERLERİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE ÇALIŞMA

STUDY BASED ON AN ANALYSIS OF NEWS STORIES PUBLISHED IN NEWSPAPERS ABOUT THE DEATHS OF TOURISTS VISITING TURKEY

Olca SEZEN DOĞANCILI*

Öz

Türkiye, özellikle terör ve can güvenliğini tehdit eden unsurlar kapsamında oldukça olumsuz bir imaja sahiptir. Bu olumsuz imajın düzeltilmesi ile turistlerin tatil için daha sık Türkiye'yi tercih etmesi sağlanacağı düşünülmektedir. Ancak turistlerin tatillerinden beklentileri veya katıldıkları turizm faaliyetleri doğrultusunda birtakım kazalar yaşanabilmekte ve ölümlü/ karalanmalı sonuçlar doğurabilmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Türkiye'ye turizm amaçlı olarak gelen ziyaretçilerin turistik faaliyet süreleri içerisindeki ölümlerini incelemektir. Amaca yönelik olarak Türkiye' nin turizm istatistiklerine yer verilerek mevcut durumunu ele aldıktan sonra Türkiye' nin en çok okunan altı haber gazetesinin internette yer alan arşivleri incelenerek turist ölümlerine ilişkin haberler veri kaynağı olarak saptanmıştır. Söz konusu haberlerde yer alan turistlerin milliyetleri, yaşları, ölüm yerleri, ölüm nedenleri ve ölümüne neden olan durumların-kişilerin incelenmesi esas alınmaktadır. Söz konusu incelemeler doğrultusunda en çok yabancı turist ölümünün Temmuz ayı içerisinde gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca Türkiye çapındaki yabancı turist ölümlerinin Alanya' da yoğunlaştığı ifade edilebilir. Buna ek olarak ölüm nedenlerinde boğulma, trafik kazası ve kayalıktan düşme gibi unsurların yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turist, Turist ölümleri, Gazete haberleri, Türkiye.

Abstract

Turkey projects a particularly negative image in terms of terror and factors threatening the safety of life. It is believed that correcting this negative image will help attract more tourists to Turkey. However, certain accidents might occur due to certain touristic activities tourists participate in or due to their overall expectations from their vacation, which might result in deaths and a negative image. Within this context, the study aims to investigate the deaths of tourists who died during their stay in Turkey. For this purpose, the study focuses on the tourism statistics for Turkey so as to assess the present conditions. Then, online archives of the six most popular newspapers in Turkey are examined and the news articles about the deaths of tourists visiting Turkey are used as the source of data. The study is based on an analysis of certain pieces of information about the tourists such as the nationalities, ages, places of death, causes of death, and the conditions-people causing the death. The analysis shows that July has the highest rate in terms of the deaths of foreign tourists. Furthermore, it can be stated that Alanya has the highest density when it comes to the deaths of foreign tourists. In addition, it is observed that the causes of death include drowning, traffic accidents, and falling off the rocks.

Keywords: Tourist, Tourist death, Newspaper news, Turkey.

Giriş

Özellikle ekonomik açıdan az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler için gittikçe daha önemli hale gelen turizm sektörü, cankurtaran niteliğindedir. Sahip olduğu tarih, kültürel ve doğal zenginlikleri turizm sektöründe kullanılması ile ekonomik açıdan vazgeçilmez gelir kaynağı olarak karşımıza çıkmaktadır (Aktaş, 2005, 164). Multidisipliner bir sektör olan turizm, operasyonel faaliyetler için birçok paydaşı da bünyesinde barındırır (Sandaruwani ve Gnanapala, 2016, 1). Ev sahibi destinasyon merkezleri ile ziyaretçiler arasındaki iletişimde arayüz işlevini yerine getiren turistlerin rolü, gerek kamu gerekse de yerel endüstri tarafından her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Temsil ettikleri destinasyon bölgesinin ve bağlı olduğu seyahat acentasının imajını yansıtan turizm rehberleri (Chang 2014, 219), özellikle turist memnuniyetini sağlamak açısından büyük oranda etkili bir unsurdur (Black ve Ham, 2005, 222).

Turizm faaliyetlerini psikolojik açıdan günlük açıdan daha farklı bir hale getirmek ve bunları somutlaştırmanın turistler için önemli olduğu araştırmalarla elde edilen bir bulgu olmakla beraber (Anderson ve Littrell, 1995, 328) milliyetlerine göre turistlerin davranışları da incelenen bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda yapılan bir çalışmada Maltalıları birtakım milliyetlere ilişkin yerel halkın görüşleri sorulmuş ve İsveç turistlerin cimri; Fransız ve İtalyan turistlerin aşırı talepkar; İngiliz turistlerin ise sert, dürüst, güvenilir ve bilinçli oldukları sonucu ortaya çıkmıştır (Pizam ve Sussmann, 1995, 902).

* Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Turizm Rehberliği Bölümü, ORCID:0000-0002-7070-4076

Turizm faaliyetlerini gerçekleştirirken turistlerin maruz kaldıkları risklerin göz önüne alınmadığını ancak bu risklerin (terör saldırıları, viral salgın, tecavüz vb.) gerçekleşmesinin turistlerdeki seyahat eğiliminde ve karar verme süresinde kalıcı bir etki oluşturduğu ifade edilebilir (Diokoa & Harrillb, 2019, 104).

1. Türkiye' nin Turizm Durumu

Seyahat eden kişilere verilen terim olarak karşımıza çıkan "turist" kavramı, ilk olarak 1800'lerde kullanılmış Fransızca kökenli bir kelimedir. Türkçe' de seyyah kelimesini karşılayan bu kavram, ziyaret edilen yerde 24 saat zaman geçirerek, bir tesiste konaklayan ve ziyaret amacına uygun turistik eylem gerçekleştirme esasına dayanmaktadır (Akça 2016, 53).

Turist, belirli bir gelire ve boş zamana sahip konaklama, yeme-içme gibi somut, dinlenme eğlenme, merak, kültür ve eğitim gibi soyut amaçlarla sürekli yaşadığı bölgeden başka bir bölgeye seyahat eden ve gittiği bölgede en az bir gece konaklama gerçekleştiren kişi ya da kişiler topluluğu olarak tanımlanmaktadır (Halis, 2009, 39). Türk Dil Kurumu'na göre ise "Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan kimse, gezgin, gezmen, seyyah" şekline tanımlanan turistler için şehirde yer alan çeşitlilik, karmaşa, kültürel faaliyetler, alışveriş merkezleri, tarihi destinasyon merkezleri gibi alanlar dikkat çekici olanaklar önem arz etmektedir (Deilaert, Borgers ve Timmermans, 1995, 347).

Turistlerin tatil deneyimlerini şekillendiren ön hat çalışanları ise turist rehberleridir. Turistlere kaliteli hizmet sunmak ve hem tur operatörüne hem de ülke imajını olumlu etkilemek için aktif rol alan turist rehberleri (Huang, Hsu & Chan, 2010, 3), modern kitle turizminin başlamasıyla beraber seyahat endüstrisinin vazgeçilmez unsurlarından birisi haline gelmiştir (Rabotić, March, 4 - 5, 2010, 1)

Türkiye, doğal güzellikleri, uzun geçmişi, kültürel değerleri, halk kültürü, mutfakları, misafirperver insanları ile dünya turizminde rekabet üstünlüğü sağlayabilecek potansiyele sahiptir. Diğer Akdeniz ülkeleri ile kıyaslandığında turizmde daha fazla pay alabileceği de görülmektedir (Hacıoğlu & Avcıkurt, 2011, 2). 1980'lerde önemli hale gelmeye başlayan Türkiye' deki turizm, insanların yeni destinasyon arayışı ile ekonomik, sosyal ve çevresel olarak da ele alınarak genel hakim olan kıyı turizminin yanı sıra alternatif turizm çeşitleri ile potansiyelin daha iyi kullanımını gerektirmiştir (Albayrak, 2013, 32).

Özellikle gelişmekte olan ülkelerin turizm pazarından daha fazla pay alarak sunulan hizmetleri ve ürünleri çeşitlendirmesi ile rakip ülkeler karşısında daha güçlü olabilmeyi sağlayacaktır. Bu kapsamda kongre turizmi, golf turizmi, spor turizmi, macera turizmi, kültür turizmi, eko turizm, termal turizm, gençlik turizmi (Öztürk & Yazıcıoğlu, 2002, 184-185), kış turizmi, yayla turizmi, mağara turizmi, av turizmi, yat turizmi, ipek yolu turizmi, inanç turizmi, dağcılık, rafting turizmi, su altı dalış ve kuş gözlemciliği gibi birçok turizm çeşidi kullanılmaya başlamıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı). Bu kapsamda turizmin yıllar içerisindeki değişimini gösteren veriler Tablo 1'deki gibi gösterilmektedir;

Tablo 1: 2003-2018 Yılları Turizm Verileri

YILLAR	TOPLAM				TURİZM GELİRİNİN GSYİH İÇİNDEKİ PAYI (%)
	GELEN ZİYARETÇİ SAYISI	ÇIKAN ZİYARETÇİ SAYISI	TURİZM GELİRİ (1000 \$)	ORTALAMA HARCAMA (\$)	
2003	16 463 623	16 302 053	13 854 866	850	4,4
2004	20 753 734	20 262 640	17 076 607	843	4,2
2005	25 045 142	24 124 501	20 322 111	842	4,1
2006	23 924 023	23 148 669	18 593 951	803	3,4
2007	27 239 630	27 214 988	20 942 500	770	3,1
2008	31 137 774	30 979 979	25 415 067	820	3,3
2009	31 759 816	32 006 149	25 064 482	783	3,9
2010	32 997 308	33 027 943	24 930 997	755	3,2
2011	36 769 039	36 151 328	28 115 692	778	3,4
2012	37 715 225	36 463 921	29 007 003	795	3,3
2013	39 860 771	39 226 226	32 308 991	824	3,4
2014	41 627 246	41 415 070	34 305 903	828	3,7
2015	41 114 069	41 617 530	31 464 777	756	3,7
2016	30 906 680	31 365 330	22 107 440	705	2,6
2017	37 969 824	38 620 346	26 283 656	681	3,1
2018	37 033 145	35 976 933	22 972 492	638	-

Kaynak: Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Resmi Web Sayfası

Türkiye'deki turizm verilerine göre 2003 yılında gelen ziyaretçi sayısı 16.463.623 iken 2017 yılında 37.969.824 olduğu görülmektedir. Ayrıca 2003'de 850 \$ olan ortalama harcamanın 2017 yılında 681 \$' a kadar

düştüğü görülmektedir. Turizmde elde edilen gelirin GSYİH içerisindeki payına bakıldığında da yıllar içerisinde bir takım inişler ve çıkışlarla beraber 2003 yılında %4,4' lük orandan 2017 yılındaki %3,1' lük orana düşüş görülmektedir. Söz konusu turistlerin 2015-2017 yıllarındaki milliyetlerine göre dağılımı ise aşağıdaki gibi yer almaktadır;

Tablo 2: Türkiye' yi Ziyaret Eden Turistlerin Milliyetlere Göre Dağılımı 2015-2017

MİLLİYET	YILLAR			MİLLİYET	YILLAR		
	2015	2016	2017		2015	2016	2017
TOPLAM AFRİKA	885 887	666 733	794 252	TOPLAM AVRUPA OECD	15 870 330	10 352 977	9 927 584
TOPLAM AMERİKA	277 819	174 899	182 698	Bulgaristan	1 821 480	1 690 766	1 852 867
Irak	1 094 144	420 831	896 876	Litvanya	112 654	109 749	134 264
İsrail	224 568	293 988	380 415	Makedonya	167 428	146 008	172 851
Kuveyt	174 486	179 938	255 644	Romanya	441 097	357 473	423 868
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	233 278	222 839	245 858	Sırbistan	178 997	110 594	146 852
Lübnan	197 552	191 642	237 476	TOPLAM AVRUPA OECD DIŞI	3 232 094	2 808 899	3 220 908
Suudi Arabistan	450 674	530 410	651 170	TOPLAM AVRUPA	19 102 424	13 161 876	13 148 492
TOPLAM BATI ASYA	3 563 993	2 505 651	3 593 001	Azerbaycan	602 488	606 223	765 514
Çin Halk Cumhuriyeti	313 704	167 570	247 277	Beyaz Rusya (Belarus)	204 355	113 793	229 229
İran	1 700 385	1 665 160	2 501 948	Gürcistan	1 911 832	2 206 266	2 438 730
TOPLAM ASYA	6 160 925	4 787 777	6 922 910	Kazakistan	423 744	240 188	402 830
Almanya	5 580 792	3 890 074	3 584 653	Rusya Fed.	3 649 003	866 256	4 715 438
Avusturya	486 044	310 946	287 746	Ukrayna	706 551	1 045 043	1 284 735
Belçika	617 406	413 614	419 998	TOPLAM B.D.T.	8 134 242	5 670 686	10 618 403
Danimarka	408 841	329 618	269 026	Amerika Birleşik Devletleri	798 787	459 493	329 257
Fransa	847 259	555 151	578 524	Avustralya	225 762	97 626	77 153
Hollanda	1 232 487	906 336	799 006	Güney Kore	228 694	106 904	120 622
İngiltere (Birleşik Krallık)	2 512 139	1 711 481	1 658 715	Japonya	104 847	44 695	49 323
İsveç	624 649	320 580	289 134	TOPLAM DİĞER OECD	1 628 522	851 248	688 545
İtalya	507 897	213 227	205 788	TOPLAM MİLLİYETSİZ	54 436	38 447	54 296
Polonya	500 779	205 701	296 120	TOPLAM OKYANUSYA	377	547	438
Yunanistan	755 414	593 150	623 705	YABANCI TOPLAM	36 244 632	25 352 213	32 410 034

Kaynak: TÜRSAB Resmi Web Sitesi

Tabloya bakıldığında Almanya 2015 yılında 5 580 792 ziyaretçi gönderirken 2017 yılında bu rakam 3 584 653' e düşmüştür. Rusya Federasyonu' nun ziyaretçi sayısı 2015 yılında 3 649 003 iken 2017 yılında 229 229'a yükselmiştir. İran ise 2015 yılında 1 700 385 turist ziyarete gelirken 2017 yılında 2 501 948' e yükselişe geçmiştir. Bu verilerin yanı sıra dünyadaki diğer ülkelerde gerçekleşen turizm sıralamasına bakıldığında ise ilgili veriler Tablo 3' deki gibi yer almaktadır;

Tablo 3: Dünyada En Çok Turist Çeken ve Turizm Geliri Elde Eden Ülkeler Sıralaması

Sıra	Ülkeler	Turist Sayısı (milyon)	Sıra	Ülkeler	Turizm Geliri (milyar USD)
1	Fransa	86,9	1	ABD	210,7
2	İspanya	81,8	2	İspanya	68
3	ABD	75,9	3	Fransa	60,7
4	Çin	60,7	4	Tayland	57,5
5	İtalya	58,3	5	İngiltere	51,2
6	Meksika	39,3	6	İtalya	44,2
7	İngiltere	37,7	7	Avustralya	41,7
8	Türkiye	37,6	8	Almanya	39,8
9	Almanya	37,5	9	Çin	35,6
10	Tayland	35,4	10	Japonya	34,1

Kaynak: TÜROB Resmi Web Sitesi

Dünyada en çok turist çeken ülkelerde 86,9 milyon kişi ile Fransa başı çekmektedir. Bunu 81,8 milyon kişi ile İspanya, 75,9 milyon kişi ile de ABD' nin takip ettiği görülmektedir. Ülkemiz ise 37,6 ile 7. sırada yer almaktadır. Söz konusu dünya turist akışının sağladığı turizm gelirlerindeki sıralamaya bakıldığında ise 210,7 milyar USD ile ABD' nin büyük farkla birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bunu 68 milyar USD ilse İspanya, 60,7 milyar USD ile Fransa takip etmektedir. Ülkemiz ise bu listede ilk 10 ülke arasında bulunmamaktadır. Söz konusu ülkelere gelen turistlerin ülkemizde gerçekleşen ölümleri incelenerek tehdit unsurlarını ortaya koymak amacıyla literatür taranmış ve bu konu hakkında sadece bir çalışma yapıldığı görülmüştür.

Turist ölümlerini ele alan Diokoa ve Harrillb (2019)' in çalışmasında turist ölümlerinin yol yaralanmaları, düşmeler, çatışma ve terörizm, ateşli silah ile fiziksel şiddet, diğer kasıtsız yaralanmalar, kişilerarası şiddet, kendine özgü olmayan sebep vb. şeklinde sıralanmıştır. Buna ek olarak turistlerin özçekim yapabilmek için aşırı uçlara gitmesi ile ölümcül düşmelerin gerçekleştiği ve keşfedilmemiş coğrafyaları görmek için zor olan yerlere girme isteğinden birtakım ölümlere ve yaralanmalara yol açtığı ifade edilmektedir.

2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma kapsamında ülkemize gelen turistlerin tatil süreleri içerisinde gerçekleşen ölümlerine ilişkin bilgi toplamak amacı güdülmüştür. Bu doğrultuda tüm ulusal gazetelerin arşivleri incelenmiş olup yabancı turist ölümleri haberini içeren Hürriyet, Sabah, Takvim, Vatan, Posta ve Yeni şafak gazeteleri ele alınmıştır. Diğer gazetelerin arşivine ulaşmakta sıkıntı yaşanması ve tekrarlanan haberlerin yer almasından dolayı diğer gazeteler çalışma kapsamına alınmamıştır. Söz konusu gazetelerin internet sitelerindeki arşivleri taranarak yabancı turistlerin tatillerindeki ölüm haberleri incelenmiştir.

Gazete haberlerinde bulunan turist ölümlerinin hangi yılda, nerede ve ne şekilde gerçekleştiği incelenerek toplamda 132 adet gazete ilanına ulaşılmıştır. Bu ilanlardaki ölümlere ilişkin verilerin sayısı SPSS programını uygulamak için yeterli olmadığı ve güvenilirliği sağlayabilmek açısından Microsoft Excel programına aktararak sınıflandırma işlemine tabii tutulmuş ve yüzde oranlaması yapılarak anlamlı hale getirilmiştir.

Araştırmada belirlenen amaç çerçevesinde araştırmada ülkemizde 2007-2018 yılları arasında gerçekleşen yabancı turist ölüm haberleri ele alınmış olup çalışmanın örneklemini, evrenini de temsil etmektedir. Burada ele alınan haberlerin gerçeği yansıttığı ve gerçekleşen tüm yabancı ziyaretçi ölümlerinin gazetelerde yer aldığı varsayılmaktadır.

3. Bulgular

Araştırma kapsamında ülkemize turistik amaçlı olarak gelen yabancı turistlerin, tatil süreleri içerisindeki ölümlerine ilişkin bilgi toplamak amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında 6 farklı gazetenin arşivlerindeki haberler incelenerek veriler toplanmış ve sınıflandırılarak birtakım bilgilere ulaşılmıştır. Bu veriler özetle şu şekilde yer almaktadır;

Gazete ilanlarında 132 ölüm haberi tespit edilmiş olup ilk olarak bu haberlerde ölen turistler hakkında genel bilgiler ele alınmıştır. Bu kapsamda tatillerinde hayatını kaybeden 132 turistten %61,4' ü bay iken %35,6' sı bayandan oluşmaktadır. Söz konusu kişilerin ilanlarda isimlerinin bulunma durumuna bakıldığında % 93,1 oranında turistlerin adı ve soyadına ilişkin bilginin yer aldığı görülmektedir. Buna ilişkin veriler Tablo 1' deki gibidir;

Tablo 4: Turistlere İlişkin Veriler

Turist adı				Cinsiyet						Medeni durum					
Var		Yok		Bay		Bayan		Belirtilmemiş		Evli		Bekâr		Belirtilmemiş	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
123	93,1	9	6,9	81	61,4	47	35,6	4	3,0	32	24,2	10	7,6	90	68,2

Tatilleri süresinde iken ölen yabancı turistlerin medeni durumuna bakıldığında, % 68,2 oranında medeni duruma ilişkin bilgi verilmediği görülmektedir. Bu kapsamda haber içerisinde ölüm haberleri anlatılırken eşine ilişkin bilgiler verildiği gözlenerek bu kişiler evli kategorisine alınmış olup %24,2' lik oranda kullanıldığı görülmektedir. Tatillerinde hayatını kaybeden kişilerin yaş aralığına ilişkin veriler ise aşağıdaki gibidir;

Tablo 5: Turistlerin Yaşlarına İlişkin Veriler

Yaş aralığı	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)
11-18	6	4,5
19-25	7	5,4
26-35	25	19,0
36-45	13	9,9
46-55	20	15,1
56-65	18	13,6
66-75	18	13,6
76-85	9	6,8
86 ve üzeri	1	0,8
Belirtilmemiş	15	11,3
TOPLAM	132	100

Hayatını kaybeden yabancı ziyaretçilerin yaş aralığına bakıldığında, 11 il 87 yaş aralığında olan 132 kişi ele alınmış olup en çok 26-35 yaş aralığı kişilerin hayatını kaybettiği görülmektedir. Bunu 46-55, 56-65 ve 66-75 yaş arasındaki turistler takip etmektedir. Ayrıca hayatını kaybeden kişilerin sahip olduğu ülke vatandaşlıklarına ilişkin sınıflandırma Tablo 3'teki gibidir;

Tablo 6: Turistlerin Milliyetlerine İlişkin Veriler

Ülkeler	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)
Rusya	40	30,3
Almanya	24	18,2
İngiltere	16	12,1
İsveç	7	5,3
Norveç	4	3,1
Fransa	4	3,1
Polonya	3	2,2
Azerbaycan	1	0,7
Belirtilmemiş	2	1,5
Diğer	31	23,5
TOPLAM	132	100

Çalışma kapsamında ele alınan yabancı turistlerin %30,3 oranında Rusya vatandaşlığı olduğunu, bunu %18,2 ile Almanya, % 12,1 ile İngiltere' nin takip ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra Ukrayna, Litvanya, Macaristan, Endonezya, Finlandiya gibi 25 farklı ülke vatandaşına ilişkin veriler Diğer başlığı altında sınıflandırılmıştır. Söz konusu kişilerin hayatını kaybettiği yıllara ilişkin veriler ise aşağıdaki gibidir;

Tablo 7: Turistlerin Hayatını Kaybettiği Tarihlerle İlişkin Veriler

Yıllar	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Aylar	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)
2018	19	14,4	Ocak	1	0,7
2017	27	20,4	Şubat	1	0,7
2016	6	4,5	Mart	6	4,5
2015	12	9,1	Nisan	0	0
2014	7	5,3	Mayıs	31	23,6
2013	12	9,1	Haziran	0	0
2012	7	5,3	Temmuz	46	34,9
2011	13	9,9	Ağustos	4	3,0
2010	13	9,9	Eylül	23	17,4
2009	16	12,1	Ekim	20	15,2
2008	3	2,3	Kasım	5	3,9
2007	2	1,5	Aralık	0	0
TOPLAM	132	100	TOPLAM	132	100

Turistlerin ölüm yılları ver ayları incelendiğinde en çok 2017 yılında ölüm gerçekleştiği, bunu 2018 ve 2009 yıllarını takip ettiği görülmektedir. Buna ek olarak söz konusu ölümlerin gerçekleştiği aylara bakıldığında Temmuz ayı %34,9 oranda en çok ölümün gerçekleştiği ay olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunu Mayıs ve Eylül ayları takip etmektedir. Ayrıca bu ölümlerin gerçekleştiği illere ilişkin veriler aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır;

Tablo 8: Turist Ölümünün Gerçekleştiği İllere İlişkin Veriler

İller	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)
Alanya	38	28,8
Manavgat	29	22,0
Kemer	15	11,3
Marmaris	10	7,6
Fethiye	7	5,3
İstanbul	5	3,8
Bodrum	5	3,8
Serik	4	3,0
Side	3	2,3
Kapadokya	3	2,3
Diğer	13	9,8
TOPLAM	132	100

Turistlerin öldükleri illere bakıldığında % 28,8 oranla Alanya başı çekmektedir. % 22,0 ile Manavgat, % 11,3 ile Kemer ve % 7,6 ile Marmaris gibi tatil destinasyonları şeklinde sıralanmaktadır. Ayrıca Rize, Salihli, Kocaeli, Sarımsaklı gibi birçok turizm destinasyon merkezi de Diğer başlığı altında ele alınmıştır. Söz konusu ölümlerin gerçekleşme nedenleri ise Tablo 9'daki gibidir;

Tablo 9: Turist Ölümünün Nedenlerine İlişkin Veriler

Ölüme Neden Olan Unsurlar	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)
Boğulma	28	21,1
Trafik kazası	9	6,7
Kayalıktan düşme	8	6,0
Kalp krizi	5	3,8
Diyabet	5	3,8
Aşırı alkol kullanımı	4	3,1
Paraşütten düşme	4	3,1
İntihar	4	3,1
Balkondan düşme	4	3,1
Eroin	2	1,5
Belirsiz	36	27,3
Diğer	23	17,4
TOPLAM	132	100

Turistlerin ölüm nedenlerine bakıldığında % 21,1 oranıyla boğulmanın ön planda olduğu görülmektedir. Bunu trafik kazası, kayalıklardan düşme ve kalp krizi gibi etkenler takip etmektedir. Ayrıca sahta alkol kullanımı, beyin kanaması, astın krizi, iç kanama gibi unsurlar Diğer başlığı altında ele alınmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin tatil süresince hayatını kaybedenlerin ölüm nedenleri, ölüm yılı, ölüm yeri gibi birtakım unsurlar hakkında bilgi edinilmek amacıyla olan bu çalışmada, altı adet gazetenin arşivlerinde yer alan haberler incelenmiştir. Bu incelemeler doğrultusunda elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir;

Gazetede yer alan yabancı turist haberlerinde turistler adına ve yaşına ilişkin bilgilerin yer aldığı görülmektedir. Ölen turistler gene olarak erkeklerden oluşmakla birlikte medeni durumuna ilişkin veriler oldukça sınırlıdır. Genel hatları ile haber içerisinde ölümle ilgili olarak "yanında bulunan eşi, haber alamayan eşi" şeklindeki ifadelerden yola çıkarak küçük bir bölümün medeni durumu hakkında çıkarımlarda bulunulmuştur. Söz konusu turistlerin yaşları da büyük oranda haber sayfalarında yer almakla beraber özellikle 26-35 ve 46-55 yaş aralığındaki kişilerin ağırlıklı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tatildeyken hayatını kaybeden turistlerin milliyetlerine bakıldığında, Rusya vatandaşlarının genel olarak yer aldığı görülmektedir. Ülkemize giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısında Rusya vatandaşlarının ön planda olması göz önüne alındığında bu durum olağan görülebilir. Buna ek olarak yıllar ve aylar bazındaki ölüm verilerine bakıldığında 2017 ve 2018 yıllarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Aylar bazında da

Temmuz ayının en çok ölümün gerçekleştiği ay olduğu ifade edilebilir. Bunu Mayıs, Eylül ve Ekim ayları da takip etmektedir. Bu verilerden hareketle turizm sezonunun yoğun olduğu dönemde ölümlerin gerçekleştiği gibi sezonun başlama ve bitiş dönemlerinde de turist ölümlerinin sıkça gerçekleştiği söylenebilir.

Turist ölümlerinin gerçekleştiği destinasyon merkezleri incelendiğinde, Alanya ilinin başı çektiği görülmektedir. Ayrıca Manavgat, Kemer ve Marmaris gibi turizmde çokça tercih edilen destinasyonlar da üst sıralarda yer almaktadır. Bu kapsamda turist sayısı çok olan destinasyonlarda fazla turist ölümünün gerçekleşmesi de olağan görülebilir. Ek olarak söz konusu ölümlerin gerçekleşme nedenleri incelendiğinde boğulma büyük farkla ön plana çıkmaktadır. Bunu trafik kazası, kayalıktan düşme ve kalp krizi gibi unsurlar takip etse de en çok Temmuz ayında, Alanya, Manavgat, Kemer, Marmaris gibi tatil alanlarında ve boğulma nedeni ile ölümün gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda özellikle denizde boğulmaların önlenmesi için cankurtaranların plajlarda daha fazla yer almasını sağlayarak can güvenliğinin sağlanması ön plana alınmalıdır. Bunun sağlanması için yerel yönetimlerin de yüzmeye açık yerlerde cankurtaran bulundurulması konusunda zorunluluklar getirmesi önerilmektedir. Ayrıca trafik kazalarındaki ölümleri azaltmak için trafik kurallarına uyulması ve bu konuda denetlemelerin sıklaştırılması, hız sınırı olan yerlere ışıklandırma ve kasislerle yavaşlamayı sağlayıcı unsurların eklenmesi önerilmektedir.

Kayalıklardan düşerek hayatını kaybeden kişilerin sayısının artmaması için bu tür alanlarda koruma bandı ya da parmaklıklar ile çok fazla yaklaşılmasına izin vermeyecek şekilde düzenlemeler gerekmektedir. Bu sayede yüksek alanlardan düşmelerin önüne geçilmiş ve can sağlığı da korunmuş olacaktır. Kalp krizi, diyabet, beyin kanaması gibi sağlık sıkıntısına yönelik ölümlerin önüne geçilebilmek için de ilkyardım noktaları oluşturulması ve bu alanlarda işinde ehil kişileri görevlendirerek daha hızlı müdahale olması önerilmektedir. Özellikle yabancı ziyaretçilerin sayısını ve turizm gelirlerini artırabilmek için can güvenliğinin sağlanması için yerel yönetimlerin konaklama işletmeleri ile işbirliği içerisinde girmesi ve hızlı müdahale edebilmek adına çalışmalar yapması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akça, Ramazan (2016). Özel İlgi Turizmi Tanımı ve Kapsamı. *Özel İlgi Turizmi*, Editör: Ali Yaylı ve Özlem Sürücü, Ankara: Detay Yayıncılık, 47-61.
- Aktaş, Cengiz (2005). Türkiye'nin Turizm Gelirlerini Etkileyen Değişkenler İçin En Uygun Regresyon Denklemi Belirlenmesi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 6, no. 2, 163-174.
- Albayrak, Aslı (2013). *Alternatif Turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Anderson, Luella F. ve Mary Ann Littrell (1995). Souvenir-Purchase Behavior of Women Tourists. *Annals of Tourism Research*, 22, no. 2, 328-348.
- Black, Rosemary ve Sam Ham (2005). Improving the Quality of Tour Guiding: Towards a Model for Tour Guide Certification. *Ecotourism*, 4, no. 3, 178-195.
- Chang, Kuo-Chien (2014). Examining the Effect of Tour Guide Performance, Tourist Trust, Tourist Satisfaction, and Flow Experience on Tourists' Shopping Behavior. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 19, no. 2, 219-247.
- Deilaert, Benedict, Aloys Borgers ve Harry Timmermans (1995). A Day in the City Using Conjoint Choice Experiments to Model Urban Tourists' Choice of Activity Packages. *Tourism Management*, 16, no. 5, 347-353.
- Diokoa, Leonardo (Don) A.N.; Rich Harrillb (2019). Killed while traveling - Trends in Tourism-Related Mortality, Injuries and Leading Causes of Tourist Deaths from Published English News Reports, 2000-2017 (1H). *Tourism Management*, 70, 103-123.
- Hacıoğlu, Necdet ve Cevdet Avcıkurt (2011). *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Halis, Muhsin (2009). Turizm İşletmecilik Kavramları ve Turizm. *Turizm İşletmeleri*, Editör: Şehnaz Demirkol ve Burhanettin Zengin, 21-44, Sakarya: Değişim Yayınları.
- Huang, Songshan (Sam), Cathy H. C. Hsu; Andrew Chan (2010). Tour Guide Performance and Tourist Satisfaction: A Study of the Package Tours in Shanghai. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 34, no. 1, 3-33.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Resmi Web Sayfası, URL: <http://www.kultur.gov.tr/TR-96269/turizm-cesitleri.html> (Erişim Tarihi:14.11.2018).
- Öztürk, Yüksel ve İrfan Yazıcıoğlu (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, no. 2, 183-195.
- Pizam, Abraham, ve Silvia Sussmann (1995). Does Nationality Affect Tourist Behavior?. *Annals of Tourism Research* 22, no. 4, 901-917.
- Rabotić, Branislav (2010). Tourist Guides in Contemporary Tourism. *International Conference on Tourism and Environment*. Sarajevo: Philip Noel-Baker University, March, 4 - 5.
- Sandaruwani, J.A. Rudmi Chehanika and W.K. Athula C. Gnanapala (2016). The Role of Tourist Guides and Their Impacts on Sustainable Tourism Development: A Critique on Sri Lanka. *Tourism, Leisure and Global Change*, 3.
- Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB) Resmi Web Sitesi, URL:<http://www.turob.com/tr/istatistikler/unwto-2017-turizm-barometresi> (Erişim Tarihi: 22.11.2018).
- Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) Resmi Web Sitesi, URL: <https://www.tursab.org.tr/tr/turizm-verileri> (Erişim Tarihi: 14.11.2018).
- Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Resmi Web Sayfası, URL:<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-201116/turizm-gelirleri-ve-giderleri.html> (Erişim Tarihi: 22.11.2018).